

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Stürgkhov predlog.

V teh časih, ko se Nemci krčevito oprijemajo dogme o nedotakljivosti narodne posesti, katera dogma, mimogrede omenjeno, ne pomeni družega, kakor da je sedanja nemška narodna posest usurpirana in krivična; v teh časih, ko imajo ravno Nemci najtehtnejše uzroke, bati se vsake sapice v parlamentu, ker lahko vsaka sapica ta parlament razžene in ž njó pokoplje sedanjo ustavo; v teh časih, ko bi bilo misliti, da bodo nemške stranke mirne in spravljive ter se izogibale vseh konfliktov, v teh časih se je, ne morda kak blazen šovinist, ampak zastopnik »ustavovernega«, »državo ohranjujočega« nemškega veleposestva povzpél do predloga glede slovenskega srednjega šolstva na Štajerskem, ki ne pomeni družega, kakor atentat na slovenski narod, udarec v obraz ne samo Slovencem na Štajerskem, nego vsemu narodu.

Srednje šolstvo na Štajerskem je glasna priča, da velja slovenski narod v Avstriji za element, čigar razvoj in napredek se mora z vso silo zavirati, ker tega elementa že ni mogoče kar na kratko ubiti. Pol milijona štajerskih Slovencev ima pravico vsaj do treh popolnih gimnazij in do jedne višje realke. To je minimum tega, kar narod potrebuje, kar mu gre po številu, po krvnem in denarnem davku in kar mu pritiči v razmeri s tem, kar imajo štajerski Nemci. Dejanski pa imajo štajerski Slovenci samo na pol slovenske paralelne razrede na nižji gimnaziji v Mariboru in na pol slovenske samostojne razrede na nižji gimnaziji v Celju, a še na to beraško posest so zdaj Nemci napravili naskok in še zato revno pridobitev nas hočejo oropati.

Predlog, ki ga je stavil grof Stürgkh v proračunskem odseku, je tak, da je o njem sploh nemogoča vsaka diskuzija; ta predlog je čisto navadna in pertinenca, je frivolna in predrzna provokacija, na katero ni noben odgovor dovolj oster.

Stürgkh je predlagal, naj se slovenske paralele v Mariboru ločijo od ondotne gimnazije in ustanove kot samostojna nižja gimnazija, celjski slovenski razredi pa naj se popolnoma opusté.

S tem predlogom se hoče konec narediti vsemu slovenskemu srednjemu šolstvu na Štajerskem. Celjski razredi naj takoj poginejo, v Mariboru pa naj se ondotne paralele prelevijo v samostojno nižjo gimnazijo ter tem potom store smrt.

Predlog glede mariborske gimnazije je zategadelj nesprejemljiv, ker predlagana samostojna nižja slovenska gimnazija na noben način ne more obstati. Samo popolna gimnazija ima v sebi življenjske pogoje. Če se ustanovi samo nižja gimnazija, se je bo vse izogibalo in dijakom se še zameriti ne more, če nočejo iti na tako hermafroditško gimnazijo, ko morajo po zvršeni nižji gimnaziji prestopiti na tuj zavod, na popolnoma nemški zavod, kjer imajo v vsakem profesorju krutega sovražnika, ki samo preži, kdaj jih uniči.

Če hočejo Nemci mariborsko gimnazijo osvoboditi slovenskih paralel, se to lahko zgodi, ali samo na ta način, če se ustanovi popolna slovenska gimnazija v Mariboru.

Kar se pa tiče Celja, moramo le ponačljati, kar smo že rekli, da je to atentat na slovenski narod.

Celjske paralele niso bile ustanovljene jednostransko, ampak so bile plod porazumljenja med Slovenci in Nemci, bile so pogoji, pod katerim se je ustanovila koalicija in pod katerim so Nemci s Plenerjem in Wurmbrandom prišli na krmilo. Tisti grof Stürgkh, ki hoče danes biti rabelj slovenskega srednjega šolstva na Štajerskem, je bil takrat jeden prvih »macherjev« in je v plačilo za svojo koaličijsko navdušenost dobil mastno službo dvornega svetnika v naučnem ministrstvu. To, kar je mož pred šestimi leti sam odobral in podpiral, to hoče danes sam zatreti.

S tem predlogom se ne namerava samo celjsko gimnazijo osvoboditi slovenskih razredov, ampak oškodovati se hoče sploh Slovence vsega ozemlja, kar ga gravituje v Celje. Ne bomo govorili o tem, da imajo tudi ti Slovenci pravico do srednje šole, več pravice, kakor tista peščica kričavih Nemcev in renegatov, ki žive v Celju in so proti slovenskemu prebivalstvu teh okrajev v taki manjšini, da bi niti svoje ljudske šole ne imeli, če bi se ž njimi postopalo tako, kakor se postopa s Slovenci.

Sicer je pa v tej zadevi vsako ravnanje odveč. Nemci hočejo z Nemcem lastno brutalnostjo oropati slovenski narod za tiste revne razrede, ki jih imamo v Celju, ne da bi nam dali za to kakršnokoli odškodnino, izvršiti hočejo torej čisto navaden rop, ne meneč se za posledice, ki jih tak rop mora imeti.

Mi smo načelno proti temu, da se glede celjske gimnazije sklene kak kompromis. Seveda velja to le za nas in nismo pooblašteni, govoriti niti v imenu štajerskih Slovencev, niti v imenu poslancev. Zdi se nam pa, da bi bil že čas, da se celjsko gimnazijsko vprašanje definitivno reši potom porazumljenja, a le na ta način, da Slovenci ne bodo škodo trpeli. Sicer pa je v sedanjem štadiju te zadeve popolnoma odveč o tem razpravljati, ker se gre danes le za to, če bodo imeli Nemci moč svoj naklep izvršiti, ali ne. Da so z vlado sporazumljeni, s tisto vlado, ki vedno deklamira, da izvrši le tiste premembe v narodnostnem oziru, na katere se zjedinita prizadeta naroda, o tem ne dvomimo, sicer pa se to pokaže v kratkem in tedaj bodo slovenski poslanci vedeli, pri čem da so.

Poslanci so zagrozili, da bodo izvajali vse konsekvence, če bi vlada ugodila zahtevi Nemcev. Kar se tiče nas, postopali bomo solidarno z njimi, pa če gredo do zadnjega.

Katolicizem in klerikalizem.

V mesecu novembru l. l. je izišla na Dunaju zanimiva knjižica, kojoj je spisal urednik »Reichswehr« Gust. Davis in ki je naperjena zoper avstrijske klerikalce. Najbolj zanimivo pri celi stvari je to, da se »Reichswehr« še vedno prišteva h klerikalnim listom, in da se smatra kot glasilo nemških klerikalcev. Bila je svoje dni »Leibjournal« tirolskega Di Paulija in Davis se vede še sedaj kot prijatelja klerikalcev, ki jim želi v omenjeni knjižici podati le nekaj koristnih nasvetov ter jim

povedati nekaj odkritostnih resnic. Nas pa le veseli dejstvo, da se že nahajajo celo v protiliberalnem taboru ljudje, ki docela jasno in prepričevalno dokazujejo, da se katolicizem in klerikalizem nikakor ne smeta zamenjati ali identificirati ter da sedanji zastopniki tako besno nastopajoče klerikalne klike ne smejo veljati kot dobri katoličani. Prav jo je pogodil Davis v knjižici, ko pojasnjuje, da se je na mesto nekdanjega duha krščanske ponižnosti vgnezdil duh prešernosti, napihnjenosti, ošabnosti in skrajne predrznosti — in, kar je najhuje — duh najstrupenejšega sovraštva do drugih strank, kar vse je vsekakor bolj paganska, nego krščanska lastnost. Današnja politika klerikalcev je po Davisu sodbi politika napadov in brezobzirnosti, kar se najjasneje kaže v pretepaškem lovu za mandate; na drugi strani so klerikalci do smešnosti bojazljivi ter se v javnem boju radi skrivajo za državno, za toliko slavljenjo avstrijsko birokracijo ter jo, kjer sami ne morejo proreti, kličejo kot patentirani patriotje na pomoč. Če je sedaj nastala doba brezupnega političnega spridenja, je za to jedino odgovorna klerikalna klika.

Kakor se spozna iz povedanega, deli g. Davis prav tople moralne zausnice svojim klerikalnim prijateljem in njemu se celo ne more ugovarjati, ko piše, da pravzaprav »pristine katoliške« politike ni. Klerikalci pa so tega mnenja, da katoliški stvari hasne le katoliška politika, ki pa nima naloge, katolicizmu koristiti, ampak le izgledati kot katoliška. In ta katoliška politika je tem boljša, čim bolj ima cerkveno zunanost in doseže vrhunc populnosti, če se kdaj ne da več razločevati od vere, če torej velja politika kot vera, in vera kot politika. Cerkev pa in vera je morala še vselej veliko žrtvovati na svojem ugledu in vzvišenosti vsled nedopustne klerikalne politike.

Jako zanimiv je tudi oni del knjižice, kjer dokazuje pisatelj, kako se je prvotno oprijel klerikalizem antisemitizma kot bojnega sredstva, a je pozneje postal namen in cilj. Tisti dan pa, kadar je stopil antisemitizem v katoliški tabor, ne kot služeči duh, temveč samozavesten kot rešitelj in povspeševatelj istega, se je zavilo bandero krščanske ljubezni do bližnjega in se je razvilo bandero plemenskega sovraštva. In tako se je izpremenil klerus, ta generalni kor katoliškega tabora, v pretorijansko gardo. To je seveda šlo urneje, nego naporno učenje in izgojevanje, to je našlo več soglasja, nego počasno, potrpežljivo razvijanje načel. Iz semenišč je prišel nov naraščaj, napolnjen z bojevitostjo in sovraštvom, nestrpen in nepoklican obenem. In antisemitizem se ga je veselil. — To so obtožbe, kakršnih ne more hujših izreči najvnetejši sovražnik klerikalizma. Izrekel je te obtožbe klerikalec, ki tako govori le iz čistega prepričanja. Gustavu Davisu gre za zmago katoliške stvari, in ker je nespravljiv sovražnik liberalizma, se mu nikakor ne sme očitati, da je pisal iz mrznje. Mi pa to omenjamo, ker je slovenski klerikalizem le posnetek avstrijskega, samo da se pojavlja pri nas še v grji obliki, kakor drugod, in ker smo prepričani, da klerikalna politika ne škoduje samo narodu in državi, temveč skriva v sebi nevarnosti tudi za katoliško vero. Popolnoma pritrjujemo Davisu, ko piše o klerikalcih: »Pozabili so, da vzvišena in sveta stvar katolicizma stoji visoko nad

osebami, ki se k njej priznavajo. Pozabili so, da interesi katolicizma niso nikdar identični in nikdar ne smejo biti identični z blagrom ali neblagrom posameznika ali stranke. Tak boj nakoplje cerkvi le veliko nasprotnikov, dostojnega vspeha pa ne doseže nikdar«.

V Ljubljani, 3. februarja. Državni zbor

se snide jutri, v torek in bo imel tudi v petek sejo. Takoj nato pojdejo poslanci zopet na počitnice, dasi so jih imeli že od srede decembra doslej ter tekom vsega tega časa dobivali poselske diete! Po pustnih veselicah, katerih se morajo udeležiti tudi parlamentarci, se snide državni zbor šele 13. t. m. Do inclusive tega dne se bode bavil državni zbor le z nujnimi predlogi: Vsenemci imajo nujen predlog glede vojne v Južni Afriki, socialni demokrati predlog glede nesreče v rudokopu Jupiter, agrarci pa svoj predlog glede termanske trgovine. Tako pride drž. zbor do pravega dela šele 14. in 18. t. m., ko se začne razprava glede vojaških novincev. Proračunski odsek s svojim delom še davno ne bo pri kraju in se začne razprava o proračunu v plenumu državnega zbora šele okoli 20. t. m. Državni zbor bode imel baje potem vsak teden 4 seje in tudi nekaj večernih sej, ker želi vlada, da se dožene proračun pred velikonočnimi počitnicami, t. j. do 20. marca. Bržčas bo zopet potreben proračunski provizorij, ker poteče zadnji dovoljeni provizorij z 31. marcem. Težava je tudi v tem, da morajo nekateri deželni zbori podaljšati svoje provizorije ter bodo morali imeti pred Velikonočjo vsaj eno sejo.

Budgetni odsek o visokih in srednjih šolah.

V seji dne 1. t. m. se je dovršil visokošolski etat. Proračunska postavka za češko tehniko v Brnu se sprejme s 25 proti 12 glasom. — Posl. Malfatti utemeljuje upravičenost Italijanov za italijansko univerzo v Trstu. — Posl. Barvinski zahteva ustanovitev maloruske stolice za antropologijo in etnografijo, nadalje naj se ustanovijo državne štipendije za maloruske docente na lvovski univerzi ter se sploh uredijo jezikovne razmere na tem zavodu. — Posl. Vuković predlaga, naj se ustanovi čimprej na dunajski univerzi stolica za hrvatski (ali srbski) jezik ter naj se pripozna v Avstriji veljavnost na zagrebški univerzi prebitih skušenj dijakom iz Dalmacije in Istre. Sprejeto. — Pri razpravi o srednjih šolah se oglasi prvi posl. grof Stürgkh glede celjske nemško-slovenske gimnazije in češke gimnazije v Opavi. Posl. baron Schwegel zahteva spopolnitev nižje gimnazije v Kočevju. — Posl. Romanowicz se zavzema za ustanovitev več realk v Galiciji, posl. Ramanczuk pa takih z maloruskim učnim jezikom.

Dve vseučilišči za Moravsko

je obljubil naučni minister Hartel v proračunskem odseku, a obljubil ju je šele za daljnjo bodočnost, ko se dobe potrebne učne moči, učna in denarna sredstva. S to obljubo niso zadovoljni niti Čehi niti Nemci. Vendar pišejo dunajski listi, da je kriza s to izjavo vsaj za nekaj časa odgodena, ker nimajo niti Nemci niti Čehi vzroka delati vladi takoj večje težave. Moravsko vseučilišče vprašanje je preloženo na poznejši čas. Nemci so zahtevali, da izjavi Hartel, da se češka univerza v Brnu

Stenograf

zmožen slovenske in nemške stenografije, sprejme se s 15. svečanom. Plačilo po dogovoru. (260-3)

Advokat dr. J. Rudolf
v Konjicah.

Svet. razstava v Parizu 1900 „Grand Prix“.

Svetovnoznani ruski karavanski čaj

bratov
KHC POPOFF
MOSKVA

Varst. znamka postavno zavarovana. Najfinije blago.
Pisarna: **Dunaj, VII. 2, Breitengasse 9.**
Na drobno se dobiva v vseh zadevnih finijših trgovinah v originalnih zavitkih. (2275-9)

Varst. znamka: **Sldro.**

LINIMENT CAPS. COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo; po 80 h., K 1:40 in K 2 — se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v zaklepnih s našo varstveno znamko „sldro“ iz Richterjeve lekarne, potem je vsakdo prepričan, da je da je dobil originalni izdelek. (2622-10)

Richterjeva lekarna
pri zlatem levu

v Pragi, I. Elizabete cesta 5.

Vsak dan sveže pustne krofe

priporoča

pekarna in slaščičarna

Jakob Zalaznik

Ljubljana, Stari trg 21. (38-5)

Praško domače mazilo

iz lekarne

B. FRAGNER-ja v Pragi

Je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero ohrani rane čiste in varuje vnetja in bolečine manjša ter hladi. V puščah à 35 kr. in 25 kr., po pošti 6 kr. več. Raspošilja se vsak dan.

Ako se vpošlje naprej gl. 158, se pošljejo 4/1 pušice, ali za gl. 168 6/2 pušic, ali za gl. 230 6/1 pušic, ali za gl. 248 9/2 pušic franco na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zraven stoječo zakonito depoponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga

Malá strana, ogel Nerudove ulice 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarnih: O. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-detschláger, J. Mayr. 14-3

Kupila bi (264-3) surovo maslo za čaj in sir

mlekarna Mauser v Opatiji.

Pošiljatve za poskušnjo se želijo.

Naznanilo in priporočilo.

Alojzij Korsika

umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani
priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo bogato zalogo

poljskih, zelenjadnih in tudi cvetličnih semen.

Edina na Kranjskem res strokovno urejena semenska trgovina, ki obsega nad 325 semenskih vrst, za katerih kaljivost in pristnost jamčim.

Nadalje se dobé tudi mnogovrstne rastline, kakor tudi lepotni grmiči, vrtnice, cvetlice v loncih i. t. d.

Posebno se pa priporočam za izdelovanje

šopkov in vencev

svežih in suhih, s trakovi in napisi, in vse v mojo stroko spadajoče predmete ter zagotavljam najnižje cene.

Za obilo obiskovanje se priporoča z odličnim spoštovanjem

(192-3) **Alojzij Korsika.**

Ilustriran cenik za leto 1902 dobi se brezplačno.

Trikratni „Zivijo!“

Mici Belič k njenemu

imendanu. Častilec.

(302)

Prostovoljno gasilno društvo v Mostah

priredi

predpustno veselico

v prid gasilnega orodja

dne 2. svečana 1902

v prostorih gostilne in kavarne pri malem slonu v Vodmatu.

Začetek ob 6. zvečer. (281)

Kašelj utolažijo

preizkušeni in fino okusni

(2344-14) **Kaiserjevi**

prsní bonboni.

2740 notarsko overovljenih spričeval jamči za gotov vspeh pri kašlju, hripavosti, katarju in zasliženju. Mestu teh ponujano naj se zavrne! Zavoj 20 in 40 vin. Zalogo imajo: Mr. Pr. Mardetschláger v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mostu; pri Ubaidu pl. Trnkóczyju in v več. lekarni Milana Leusteka v Ljubljani. V Novem mestu v lekarni S. pl. Sladojevič.

Pomagajte si do mlinov brez vode!

Tvrška

R. A. Smekal

tovarna za gasilne in gospodarske stroje

ponuja

posameznikom ali občinam mline na motor brez vode ali pa na rečno moč pod povoljnimi pogoji. Istotako vse gasilne in gospodarske stroje. Roba solidna z garancijo.

Tedaj na noge tam, kjer ni vode in mlinov!

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

(278-1)

Med. dr. Dèmeter vitez Bleiweis-Trsteniški

strokovni zdravnik za notranje bolezni in za bolezni v vratu in nosu

ordinira

(239-2)

v Ljubljani, na Resljevi cesti št. 7

od 3.—5. ure popoldne.

Ob nedeljah in praznikih od 11.—12. ure dopoldne.

**Častiti gg.
ženini in neveste!**

Največja izbira lepih zaročnih in poročnih prstanov, ur, verižic, uhanov in brošk najnovejše vrste.

Namizna oprava (Besteck), svečniki itd.

Veliki novi ceniki s koledarjem gratis in franco.

Uljudno vabim in se priporočam

(114-7)

Fran Čuden

urar, trgovina z zlatino, srebrnino, šivalnimi stroji in bicikli
v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

1888.

Varstvena znamka.

**Prave ruske
galoše**

iz Rige z znamko zvezda
se dobijo po nizki ceni na debelo in drobno samo pri:

Ant. Krisper-ju in Vaso Petričič-u v Ljubljani

ter nadalje tudi pri sledečih tvrdkah:

(2486-17)

Idrija: Valentin Lapajne, V. Treven.
Jesenice: Anton Treun, J. Ferjan.
Kamnik: Gregor Kratner.
Kočevje: E. Hofmann, Franc Bartelme, Franc Jonke.
Kostanjevica: Alojzij Gatsch.
Kranj: Marija Pollak.
Krško: Rupert Engelsberger.

Litija: Lebinger & Bergmann.
Ljubljana: Karol Karinger, Alojzij Persche, M. Cescutti, K. Treo.
Novomesto: J. Medved, M. Barborič.
Postojna: D. Dolničar.
Radovljica: Leopold Fürsager, Friderik Homann, Oton Homann.
Skofja Loka: J. N. Koceli.

Važno! za Važno! gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postržba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, kirurška obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega rumca in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. 5

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encijan, kolmož, krmilno apno i. t. d. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šoltenburgeve ulice št. 3

FRANJA MERŠOL * Ljubljana * Mestni trg 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin, ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarje se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsa keršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

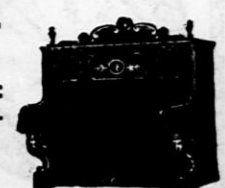
Alojzij Kraczmér prodaja in izposojevalnica glasovirjev in harmonijev
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 6.

Največja zaloga glasbenega orodja.

Zastop dvorne tvrdke bratov Stingl na Dunaju.

Ubiralec glasovirjev v glasbenih zavodih: „Glasbena Matica“ ter „Filharmonično društvo“ v Ljubljani.

Lastna delavnica za popravljanje.

Fran Bergant

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 6

nasproti cerkve sv. Jakoba

priporoča svojo

špecerijsko in delikatesno

Na debelo. trgovino. Na drobno.

Špecialitete:

Doma žgana kava.

Šunke in salame.

Garantirano pristen rum,

konjak, ruski čaj ter

raznovrstna južna vina.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ožnanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se ožnanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ožnanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Stürgkhov predlog.

V teh časih, ko se Nemci krčevito oprijemajo dogme o nedotakljivosti narodne posesti, katera dogma, mimogrede omenjeno, ne pomeni družega, kakor da je sedanja nemška narodna posest usurpirana in krivična; v teh časih, ko imajo ravno Nemci najtehtnejše uzroke, bati se vsake sapice v parlamentu, kar lahko vsaka sapica ta parlament razžene in ž njó pokoplje sedanjo ustavo; v teh časih, ko bi bilo misliti, da bodo nemške stranke mirne in spravljive ter se izogibale vseh konfliktov, v teh časih se je, ne morda kak blazen šovinist, ampak zastopnik »ustavovernega«, »državo ohranjujočega« nemškega veleposesta povzpél do predloga glede slovenskega srednjega šolstva na Štajerskem, ki ne pomeni družega, kakor atentat na slovenski narod, udarec v obraz ne samo Slovencem na Štajerskem, nego vsemu narodu.

Srednje šolstvo na Štajerskem je glasna priča, da velja slovenski narod v Avstriji za element, čigar razvoj in napredek se mora z vso silo zavirati, ker tega elementa že ni mogoče kar na kratko ubiti. Pol milijona štajerskih Slovencev ima pravico vsaj do treh popolnih gimnazij in do jedne višje realke. To je minimum tega, kar narod potrebuje, kar mu gre po številu, po krvnem in denarnem davku in kar mu pritiči v razmeri s tem, kar imajo štajerski Nemci. Dejanski pa imajo štajerski Slovenci samo na pol slovenske paralelne razrede na nižji gimnaziji v Mariboru in na pol slovenske samostojne razrede na nižji gimnaziji v Celju, a še na to beraško posest so zdaj Nemci napravili naskok in še zato revno pridobitev nas hočejo oropati.

Predlog, ki ga je stavil grof Stürgkh v proračunskem odseku, je tak, da je o njem sploh nemogoča vsaka diskuzija; ta predlog je čisto navadna in pertinenca, je frivolna in predrzna provokacija, na katero ni noben odgovor dovolj oster.

Stürgkh je predlagal, naj se slovenske paralelke v Mariboru ločijo od ondotne gimnazije in ustanove kot samostojna nižja gimnazija, celjski slovenski razredi pa naj se popolnoma opusté.

S tem predlogom se hoče konec narediti vsemu slovenskemu srednjemu šolstvu na Štajerskem. Celjski razredi naj takoj poginejo, v Mariboru pa naj se ondotne paralelke prelevijo v samostojno nižjo gimnazijo ter tem potom store smrt.

Predlog glede mariborske gimnazije je zategadelj nesprejemljiv, ker predlagana samostojna nižja slovenska gimnazija na noben način ne more obstati. Samo popolna gimnazija ima v sebi življenjske pogoje. Če se ustanovi samo nižja gimnazija, se je bo vse izogibalo in dijakom se še zameriti ne more, če nočejo iti na tako hermafroditško gimnazijo, ko morajo po zvršeni nižji gimnaziji prestopiti na tuj zavod, na popolnoma nemški zavod, kjer imajo v vsakem profesorju krutega sovražnika, ki samo preži, kdaj jih uniči.

Če hočejo Nemci mariborsko gimnazijo osvoboditi slovenskih paralel, se to lahko zgodi, ali samo na ta način, če se ustanovi popolna slovenska gimnazija v Mariboru.

Kar se pa tiče Celja, moramo le pomeniti, kar smo že rekli, da je to atentat na slovenski narod.

Celjske paralelke niso bile ustanovljene jednostransko, ampak so bile plod porazumljenja med Slovenci in Nemci, bile so pogoj, pod katerim se je ustanovila koalicijska in pod katerim so Nemci s Plenerjem in Wurmbrandom prišli na krmilo. Tisti grof Stürgkh, ki hoče danes biti rabelj slovenskega srednjega šolstva na Štajerskem, je bil takrat jeden prvih »macherjev« in je v plačilo za svojo koalicijsko navdušenost dobil mastno službo dvornega svetnika v naučnem ministrstvu. To, kar je mož pred šestimi leti sam odobral in podpiral, to hoče danes sam zatreti.

S tem predlogom se ne namerava samo celjsko gimnazijo osvoboditi slovenskih razredov, ampak oškodovati se hoče sploh Slovence vsega ozemlja, kar ga gravituje v Celje. Ne bomo govorili o tem, da imajo tudi ti Slovenci pravico do srednje šole, več pravice, kakor tista peščica kričavih Nemcev in renegatov, ki žive v Celju in so protislovenskemu prebivalstvu teh okrajev v taki manjšini, da bi niti svoje ljudske šole ne imeli, če bi se ž njimi postopalo tako, kakor se postopa s Slovenci.

Sicer je pa v tej zadevi vsako razpravljanje odveč. Nemci hočejo z Nemcem lastno brutalnostjo oropati slovenski narod za tiste revne razrede, ki jih imamo v Celju, ne da bi nam dali za to kakršnokoli odškodnino, izvršiti hočejo torej čisto navaden rop, ne meneč se za posledice, ki jih tak rop mora imeti.

Mi smo načelno proti temu, da se glede celjske gimnazije sklene kak kompromis. Seveda velja to le za nas in nismo pooblašteni, govoriti niti v imenu štajerskih Slovencev, niti v imenu poslancev. Zdi se nam pa, da bi bil že čas, da se celjsko gimnazijsko vprašanje definitivno reši potom porazumljenja, a le na ta način, da Slovenci ne bodo škodo trpeli. Sicer pa je v sedanjem štadiju te zadeve popolnoma odveč o tem razpravljati, ker se gre danes le za to, če bodo imeli Nemci moč svoj naklep izvršiti, ali ne. Da so z vlado sporazumljeni, s tisto vlado, ki vedno deklamira, da izvrši le tiste premembe v narodnostnem oziru, na katere se zjedinita prizadeta naroda, o tem ne dvomimo, sicer pa se to pokaže v kratkem in tedaj bodo slovenski poslanci vedeli, pri čem da so.

Poslanci so zagrozili, da bodo izvajali vse konsekvence, če bi vlada ugodila zahtevi Nemcev. Kar se tiče nas, postopali bomo solidarno z njimi, pa če gredo do zadnjega.

Katolicizem in klerikalizem.

V mesecu novembru l. l. je izšla na Dunaju zanimiva knjižica, kojoj je spisal urednik »Reichswehr« Gust. Davis in ki je naperjena zoper avstrijske klerikalce. Najbolj zanimivo pri celi stvari je to, da se »Reichswehr« še vedno prišteva h klerikalnim listom, in da se smatra kot glasilo nemških klerikalcev. Bila je svoje dni »Leibjournal« tirolskega Di Paulija in Davis se vede še sedaj kot prijatelja klerikalcev, ki jim želi v omenjeni knjižici podati le nekaj koristnih nasvetov ter jim

povedati nekaj odkritosrčnih resnic. Nas pa le veseli dejstvo, da se že nahajajo celo v protiliberalnem taboru ljudje, ki docela jasno in prepričevalno dokazujejo, da se katolicizem in klerikalizem nikakor ne smeta zamenjati ali identificirati ter da sedanji zastopniki tako besno nastopajoče klerikalne klike ne smejo veljati kot dobri katoličani. Prav jo je pogodil Davis v knjižici, ko pojasnjuje, da se je na mesto nekdanjega duha krščanske ponižnosti vgnedil duh prešernosti, napihnjenosti, ošabnosti in skrajne predrznosti — in, kar je najhuje — duh najstrupenejšega sovražstva do drugih strank, kar vse je vsekakor bolj paganska, nego krščanska lastnost. Današnja politika klerikalcev je po Davisovi sodbi politika napadov in brezobzirnosti, kar se najjasneje kaže v pretepaškem lovu za mandate, na drugi strani so klerikalci do smešnosti bojazljivi ter se v javnem boju radi skrivajo za državno, za toliko slavljeno avstrijsko birokracijo ter jo, kjer sami ne morejo proreti, kličejo kot patentirani patriotje na pomoč. Če je sedaj nastala doba brezupnega političnega spridenja, je za to jedino odgovorna klerikalna klika.

Kakor se spozna iz povedanega, deli g. Davis prav tople moralne zausnice svojim klerikalnim prijateljem in njemu se celo ne more ugovarjati, ko piše, da pravzaprav »pristne katoliške« politike ni. Klerikalci pa so tega mnenja, da katoliški stvari hasne le katoliška politika, ki pa nima naloge, katolicizmu koristiti, ampak le izgledati kot katoliška. In ta katoliška politika je tem boljša, čim bolj ima cerkveno zunanost in doseže vrhunec popolnosti, če se kdaj ne da več razločevati od vere, če torej velja politika kot vera, in vera kot politika. Cerkev pa in vera je morala še vselej veliko žrtvovati na svojem ugledu in vzvišenosti vsled nedopustne klerikalne politike.

Jako zanimiv je tudi oni del knjižice, kjer dokazuje pisatelj, kako se je prvotno oprijel klerikalizem antisemitizma kot bojnega sredstva, a je pozneje postal namen in cilj. Tisti dan pa, kadar je stopil antisemitizem v katoliški tabor, ne kot služeči duh, temveč samozavesten kot rešitelj in povspesevatelj istega, se je zavilo bandero krščanske ljubezni do bližnjega in se je razvilo bandero plemenskega sovražstva. In tako se je izpremenil klerus, ta generalni kor katoliškega tabora, v pretorijansko gardo. To je seveda šlo urneje, nego naporno učenje in izgojevanje, to je našlo več soglasja, nego počasno, potrpežljivo razvijanje načel. Iz semenišč je prišel nov naraščaj, napolnjen z bojevitostjo in sovražtvom, nestrpen in nepoklican obenem. In antisemitizem se ga je veselil. — To so obtožbe, kakršnih ne more hujših izreči najvnetejši sovražnik klerikalizma. Izrekel je te obtožbe klerikalec, ki tako govori le iz čistega prepričanja. Gustavu Davisu gre za zmago katoliške stvari, in ker je nespravljiv sovražnik liberalizma, se mu nikakor ne sme očitati, da je pisal iz mržnje. Mi pa to omenjamo, ker je slovenski klerikalizem le posnetek avstrijskega, samo da se pojavlja pri nas še v grji obliki, kakor drugod, in ker smo prepričani, da klerikalna politika ne škoduje samo narodu in državi, temveč skriva v sebi nevarnosti tudi za katoliško vero. Popolnoma pritrjujemo Davisu, ko piše o klerikalcih: »Pozabili so, da vzvišena in sveta stvar katolicizma stoji visoko nad

osebami, ki se k njej priznavajo. Pozabili so, da interesi katolicizma niso nikdar identični in nikdar ne smejo biti identični z blagom ali neblagom posameznika ali stranke. Tak boj nakoplje cerkvi le veliko nasprotnikov, dostojnega vspeha pa ne doseže nikdar«.

V Ljubljani, 3. februarja. Državni zbor

se snide jutri, v torek in bo imel tudi v petek sejo. Takoj nato pojdejo poslanci zopet na počitnice, dasi so jih imeli že od srede decembra doslej ter tekom vsega tega časa dobivali poslanske diete! Po pustnih veselicah, katerih se morajo udeležiti tudi parlamentarci, se snide državni zbor šele 13. t. m. Do inclusive tega dne se bode bavil državni zbor le z nujnimi predlogi: Vsenemci imajo nujen predlog glede vojne v Južni Afriki, socialni demokrati predlog glede nesreče v rudokopu Jupiter, agrarci pa svoj predlog glede termenske trgovine. Tako pride drž. zbor do pravega dela šele 14. in 18. t. m., ko se začne razprava glede vojaških novincev. Proračunski odsek s svojim delom še davno ne bo pri kraju in se začne razprava o proračunu v plenumu državnega zbora šele okoli 20. t. m. Državni zbor bode imel baje potem vsak teden 4 seje in tudi nekaj večernih sej, ker želi vlada, da se dožene proračun pred velikonočnimi počitnicami, t. j. do 20. marca. Bržčas bo zopet potreben proračunski provizorij, ker poteče zadnji dovoljeni provizorij z 31. marcem. Težava je tudi v tem, da morajo nekateri deželni zbori podaljšati svoje provizorije ter bodo morali imeti pred Velikonočjo vsaj eno sejo.

Budgetni odsek o visokih in srednjih šolah.

V seji dne 1. t. m. se je dovršil visokošolski etat. Proračunska postavka za češko tehniko v Brnu se sprejme s 25 proti 12 glasom. — Posl. Malfatti utemeljuje upravičenost Italijanov za italijansko univerzo v Trstu. — Posl. Barvinski zahteva ustanovitev maloruske stolice za antropologijo in etnografijo, nadalje naj se ustanovijo državne štipendije za maloruske docente na Ivovski univerzi ter se sploh uredijo jezikovne razmere na tem zavodu. — Posl. Vuković predlaga, naj se ustanovi čimprej na dunajski univerzi stolica za hrvatski (ali srbski) jezik ter naj se pripozna v Avstriji veljavnost na zagrebški univerzi prebitih skušenj dijakom iz Dalmacije in Istre. Sprejeto. — Pri razpravi o srednjih šolah se oglasi prvi posl. grof Stürgkh glede celjske nemško-slovenske gimnazije in češke gimnazije v Opavi. Posl. baron Schwegel zahteva spopolnitev nižje gimnazije v Kočevju. — Posl. Romanowicz se zavzema za ustanovitev več realk v Galiciji, posl. Ramanczuk pa takih z maloruskim učnim jezikom.

Dve vseučilišči za Moravsko
je obljubil naučni minister Hartel v proračunskem odseku, a obljubil ju je šele za daljnjo bodočnost, ko se dobe potrebne učne moči, učna in denarna sredstva. S to obljubo niso zadovoljni niti Čehi niti Nemci. Vendar pišejo dunajski listi, da je kriza s to izjavo vsaj za nekaj časa odgodena, ker nimajo niti Nemci niti Čehi vzroka delati vladi takoj večje težave. Moravsko vseučiliško vprašanje je preloženo na poznejši čas. Nemci so zahtevali, da izjavi Hartel, da se češka univerza v Brnu

ali v Olomucu ne ustanovi ter da jo dobe Čehi le v soglasju z Nemci. Tega Hartel ni izjavil ter s tem pokazal, da se od levice ne da terorizirati. »Národní Listy« pišejo, da hočejo Čehi vstrajati pri svoji zahtevi glede češke univerze na Moravskem ter da ne bodo dovolili, da bi se vlada z ničnimi izjavami delala norca iz češkega naroda.

Vojna v Južni Afriki.

Angleška vlada je holandske predloge odklonila, ker Kuyper ni bil pooblaščen od Burov, pripravljati mir. Vendar bode baje odgovor angleške vlade tak, da bodo nadaljnja pogajanja možna. Poroča se, da hoče angleški kralj čim prej mir, ker želi, da bi vladal ob njegovem kronanju po vsej angleški državi popoln mir. Angleška vlada je poklicala zopet 9 bataljonov, da jih pošlje v Južno Afriko. Zbornica pa je dovolila naknadni kredit za vojno upravo. Potemtakem o miru še ni govora. Kitchener je sporočil, da namerava velik udarec proti Burom, ki imajo v gorovju velike zaloge hrane. V okraju Frankfort bi bili Buri skoraj ujeli polkovnika Wilsona s 400 možmi; Angleži so se obupno branili ter se s težkimi izgubami rešili preko hribov v Frankfort. 28. januarja pa je padel v boju angleški poveljnik Dumonlin. Imel je boj pri Abrahamskraalu ob reki Ried z oddelkom Nionwenhouta. V zadnjem času je imel Dewet več srečnih bojev ter je porazil razne angleške oddelke. Tudi Delarey je imel nekaj malih uspehov. Burski poslanik dr. Leyds in Fischer, vodja burske deputacije v Evropi, sta izjavila, da se brez pritrdila Bothe, Deweta in Stejna ne morejo začeti niti mirovna pogajanja, še manje pa skleniti mir. Buri v Evropi so še danes prepričani, da se končno Angleži utrudijo ter da zmagajo Buri.

Najnovejše politične vesti.

Zaradi novega carinskega tarifa je nastalo med nemškimi vladnimi organi splošno nesporazumljenje ter niti stvaritelji pretiranega tarifa nič več ne upajo, da bi se isti kedaj v svoji prvotni obliki kedaj izvedel. — Zoper nemškega kancelarja grofa Bülowa se je pojavila močna struja. Da bi ga spravili ob zaupanje pri cesarju, izdali so njegovi protivniki tajne ukaze v zadevi pomnožene nemške mornarice. — Srbska ministrska kriza, oziroma razpust skupščine je najnovejše strtašilo z Balkana. Med vlado in zbornično večino je prišlo namreč do skrajne napetosti zaradi kratitve občinskih pravic, ki jih hoče vlada skrajšati. Največ upanja, da sestavi v tem slučaju novi kabinet ima Pasički pa je baš sedaj v važni misli pri ruskem carju.

Dopisi.

Iz Bleda. Prva veselica v razširjenem »Blejskem domu« se je v nedeljo 26. jan. izvršila nad vse sijajno. Prirejena je bila v proslavo poroke Nje ces. in kr. visokosti nadvojvodinje Marije Elizabete s knezom Otonom Windisch-Grätzem. Naše veselice so vedno dobro obiskane, to vedno kaže polna dvorana in vesel obraz blagajnikov. Ali obširna dvorana še ni bila nikdar tako natlačena kakor zdaj. Vsa naša gospoda iz okolice, med njimi tudi okrajni glavar, so bili navzoči. Saj je bil tudi izreden povod. Trideset šolskih otrok, dečki in deklice, je stalo za okrašenim cesarjevim kipom in peli so z navdušenjem, da jih je bilo veselje poslušati. Cesarsko pesem je občinstvo poslušalo stoje. Marsikdo je dvomil, da bodo otroci mogli kaj posebno pokazati ali že po prvi pesmi je bilo pričakovati najboljšo od njih in nismo se varali. Deklamaciji: »Zajčeva in lisičja tožba« sta bili tako ljubki, da naše občinstvo še ni videla tacega. Smeh in veselje se je bralo vsakemu na obrazu, gledajoč na oder, kako sta dva dečka izvrstno posnemala zajca in lisico. Ivan Šattnerjev zbor: »Po zimi iz šole« so peli šolski otroci in pevski zbor bral. društva fino in čuteče in je dopadel v novi obliki še bolj, kakor v stari, pet od samo odrašenih. Na vrsto so potem prišli: štiri letni časi. To je dvoglasen zbor, soli in deklamacija s spremljevanjem klavirja in harmonija. Otroci, kateri so predstavljali razne letne čase z deklamacijami, so izpolnili svojo dolžnost tako lepo in neprisljano,

da je bil menda malokdo v dvorani, kateri ne bi bil šutil veselja. Posebno pri molitvi o »poletju« s spremljevanjem klavirja so stopile vsakemu solze v oči. Največ smeja pa je vzbudil deček predstavljajoč »zimo«, ves v beli obleki z belo kapo in belo brado. Naučiti otroke od 8—12 let stare 10 dvoglasnih pesmi s spremljevanjem glasovirja, ni mala stvar, posebno ako se pomisli, da so peli lepo, razločno izgovarjali besede, lahko ritmiško brez napake in s pravim čutom in povdarkom in naglašanjem. Poslušalce je to otroško petje ganilo in navdušilo. Kakor mala armada so stali v polkrogu okoli nadučitelja F. Rusa in gledali nepremično vanj kakor v svojega generala. Da je res poslušalce ganilo petje, je treba povedati neko zgodbo. Pred leti namreč je nadučitelj občutljivo kaznoval nekega šolskega dečka, kateri je od takrat imel vedno jezo nanj. Ta 18 let star fant je bil tudi pri koncertu. Odhajajoč ga je neka ženska prašala: No, ali si še kaj hud na Rusa? In odgovoril je: Ne, zdaj mu je vse odpuščeno. Ta resnična dogodka je karakteristična za Rusovo delovanje na Bledu. In vendar ima ravno on toliko nasprotnikov. Najprvo za serenado, potem za koncert so raznašali farovski podrepaniki lažljivo govorico, da knez serenade od bralnega društva ne pripusti, dasi je znano, da se je knez izjavil, da je radoveden na Rusov zbor. Znano pa je tudi, da je nekdo iz nasprotne stranke pritisnil na kluko v gradu in intrigniral zoper serenado, češ, liberalci ne bodo peli podoknice cesarjevi unukinji. In vendar so jo peli! Pa še kako imenitno se je vse izprožilo v kljub vsem intrigam od gotove strani in od neke ženske osebe, katera se hlina v nekatere hiše in samo zato hodi na Bled, da hujška zoper nadučitelja. Saj jo poznamo dobro in vemo, od kod pride to, da je nekdo celo prepovedal svojemu poslu iti h koncertu. — Koncert je nesel nad 240 K. knez pa je daroval 200 K. Ves ta denar se porabi v korist revni šolski mladini, v kateri namen je bil koncert prirejen. Koncert otročji se v poletju še enkrat ponovi da bodo priliko izvežbanost šolskega zbora spoznati lahko porabili tudi tisti, katerih zdaj ni bilo navzočih. Potem morda ne bodo več zabavljali črez tiste, ki se nočejo pokoriti njihovi komandi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. februvarja.

— **Osebnosti.** Gospod Tomaž Krassnig, suplent na c. kr. višji realki v Ljubljani, je imenovan profesorjem na višji realki v Hodoninu (Göding) na Moravskem.

— **Ljubljanski škof kot zavarovalni agent.** Minoli teden smo po »Soči« posneli vest, da je ljubljanski škof poslal cerkvenim oskrbnikom na Goriškem poziv, naj zavarujejo cerkvena poslopja pri »Vzajemni zavarovalnici«. Kakor smo sedaj izvedeli, je bil tudi kranjskim cerkvenim oskrbnikom doposlan tak ukaz in se mu morajo duhovniki seveda pokoriti. Opozarjamo cerkvene kjučarje, da je zavarovanje, ki se je izvedlo brez njihove vednosti in brez njihovega privoljenja, neveljavno, in svarimo jih, naj se ne dajo pregovoriti, zakaj če škof svojih lastnih poslopij ne zavaruje pri svoji zavarovalnici, potem ta škofova zavarovalnica pač ni vredna posebnega zaupanja.

— **„Obrambno društvo“.** Nedavno tega so klerikalci ustanovili »Obrambno društvo«, ki zdaj prav marljivo fabricira popravke. Kdo ima pri tem zaslužek — in profit je klerikalcu vedno prva stvar — ne bomo preiskovali. Društvo ima posebne tiskovine, s katerimi obvešča svoje pristaše, kaj se je o njih pisalo, ter jih pozivlja, naj sestavijo popravek. In popravkov kar dežuje in »popravljaj« se točno po morali famoznega sv. Liguorija vse; celo sloveči konsumar, ki je posvinjal posteljo v Hardetovi gostilni v Kočevju, se je drznil poslati popravek, mej tem ko se ne upa tožiti. No, mi smo prepričani, da tudi to ne bo pomagalo. V duhovnika Scheicherja »Kath. Centralblatt« smo zadnjič čitali, da so se obrambna društva slabo obnesla, tako da ponekod že nihče več neče biti predsed-

nik, češ, da bolj ko se kaka stvar meša bolj sumdi. Tako je tudi pri nas. Nekaj časa bo popravkov kakor listja in trave, potem pa bodo nehali. To garantiramo gospodom od nasprotne stranke. Mi smo doslej vsako stvar brez ovinkov povedali, da bitakoi mel vsakdo priliko, nas tožiti in nas pred sodiščem postaviti na laž, če smo mu storili krivico. Mesto tožba pa se nam pošiljajo — popravki. Že to dejstvo samo kaže, koliko so vredni ti popravki. Sicer pa bomo gospodom pokazali, da se zamore vsaka stvar tudi tako povedati, da vsakdo ve, pri čem da je, popravek je pa vendar nemogoč.

— **Bolestna manija** se je pojavila pri naših klerikalcih, maneta »popravkarstva«. Kar se piše, vse se popravlja. Klerikalci so se popravljanja lotili s tako gorečnostjo, da že več ne premislijo, če smo pisali resno, ali smo se le norca delali iz njih. Zadnjič smo priobčili notico o maševanju pri nunah, v kateri smo se malo pošalili; malo smo hoteli klerikalce podražiti, a namignili smo izrečno, da se gre le za dovtip, in v svoji skromnosti smo celo rekli, da za slab dovtip. In vendar so pritekli prečastiti gospodje s svojim grozovito resnim »popravkom«, točno kakor smo pričakovali. Popravljanje je pač postalo bolestna manija. Na naše šaljive pripomnje o mašniku pri ljubljanskih nunah v notici »Poreško puljski škof Flapp« v št. 23 smo prejeli naslednji popravek:

1. Ni res, da se v tukajšnji nunski cerkvi »ne spoštujejo papeževe odredbe, da je po tihi maši moliti 3. »Češčená Marija« in »Češčená kraljica« in se te molitve nikdar ne opravijo; res je pa, da vsak duhovnik molí po navadni tihi maši predpisane molitve.

2. Ni res, da »nunski katehet ne spolnjuje papeževega ukaza in se zato ne suspendira; res je pa, da ne moli omenjenih molitev zato, ker izpolnjuje »papežev ukaz«, da se po »konventualnih mašah« dotične molitve opuščajo. (S. R. C. 17. dec. 1888 ad 7.) Glej: Directorium 1902, str. 8. Vodstvo uršulinske cerkve presv. Trojice v Ljubljani, 31. januarja 1902. Mihael Bulovec, cerkveni vodja in uršulinski izpovednik.

— **Brez sv. popotnice umreti** se zdi našemu kmetškemu ljudstvu največja nesreča, a vendar se prav pogostoma primeri, da umrjejo, ne da bili sprejeli poslednjo tolažbo. Časih duhovnik tega ni kriv, zgodi se pa tudi mnogokrat, da po duhovnikovi krivdi kdo umrje, ne da bi bil prejel sv. popotnico. Tako je nedaleč od Ljubljane, nedavno tega prišel nekdo v nedeljo zjutraj klicat župnika, da naj gre v 10 minut oddaljeno vas obhajati na smrt bolno deklico. Župnik je pa poslane človeka zavrnil in rekel: V četrti jutro po maši pridem neko staro ženo za advent spovedat in pri ti priliki bom še bolno dekle spovedal in obhajal. Smrt pa ni hotela lenega župnika čakati do četrtka in je pokosila bolno deklico, ne da bi ta bila prejela toli zaželeno sv. popotnico. Ta leni župnik hoče še celo smrt komandirati, da naj svoje žrtve pobira, kadar se bo župniku zljubilo. Sicer pa to ni prvi slučaj v tej fari, da so ljudje umrli, ne da bi prejeli sv. popotnico, ampak se je taci slučajev primerilo že več in je bila tega vedno kriva župnikova lenoba. Konstatiramo, da nam tega ni pisal župnik Karol Ceme v Dolu.

— **Gosp. Ernest Klavžar**, bivši deželni poslanec goriški in »iz prepričanja« člen klerikalne stranke, je lansko leto vložil proti »Soči« tožbo, in sicer radi tega, ker mu je očitala vsakovrstne nepoštenosti. Vsled te tožbe se je vršila hišna preiskava pri »Soči« in se je začela preiskava. Klerikalna »Gorica« je širokoustno zatrjevala, da bode že sodišče govorilo in da se pri sodišču izkaže, kaka krivica se je zgodila njenemu pristašu. Sedaj pa je »Soča« dobila uradno obvestilo, da je g. Klavžar od tožbe kar na kratko odstopil in da se je vsled tega ustavilo sodno postopanje proti »Soči«.

— **V tržaškem obč. svetu** je bila v petek dolga razprava zastran dvojezičnih napisov na novi istrski železnici. Lahi so predlagali in seveda tudi sklenili protest proti tem napisom. Vladni zastop-

nik je izjavil, da tržaški obč. svet sploh ni kompetenten, storiti tak sklep, ker se tiče občin tuje dežele. Sicer so se pa dvojezični napisi napravili na vseh postajah in je laški napis na prvem mestu tudi v izključno slovenskih občinah. Dr. Rybač in dr. Gregorin sta pojasnjevala, da so Slovani dali največ denarja za to železnico, da je v prizadetih okrajih slovensko prebivalstvo v večini in da Lahi sami prav radi znajo slovenski, kadar to kaj nese. Celo lahonski obč. svetnik Banelli je dal v šklednu nabiti hrvatske lepake, ko je kandidiral v obč. svet. Lahi so strastno ugovarjali, galerija pa je kakor po navadi razgrajala.

— **Slovensko gledališče.** Jutri, v torek se ponovi v soboto prvič z največjim umetniškim vspehom igrana Sudermannova »Časti«, ki spada med stalne repertoarne točke drugih gledališč. Ker se ta moderna, duhovita in vendar fino zabavna igra tudi pri nas predstavlja izvrstno, ni dvoma, da bo zanimala našo občinstvo vsaj dvakrat. V petek je premijera Donizettijeve opere »Favoritinja«.

— **Premijera Sudermannove »Časti«.** Končno smo doživeli predstavo »Časti« tudi na slovenskem odru. Pozno, jako pozno, a vendar! Ni ga menda že večjega odra v Evropi, kjer bi se ne bila igrala ta realističnih značajev in aktualnih idej bogata drama. Sudermann si je uprav »Častjo« pridobil velik ugled med modernimi nemškimi dramatikami, in prav »Čast« mu je donesla s svojimi neštevilnimi predstavami v skoraj vseh evropskih jezikih poleg slave tudi sijajne dohodke. Kaj je »Čast«? Schopenhauer pravi nekje: »V objektivnem smislu je »Čast« to, kar mislijo drugi o naši vrednosti; v subjektivnem smislu pa je »Čast« naš strah pred tem mišljenjem drugih.« Sudermann je Schopenhauerjanec in dokazuje s svojo dramo isto, da je »Čast« nekaj, o čemer imajo različni narodi in različni sloji različni mnenja, da je »Čast« nič, brez katerega tudi poštenjak lahko živi, ako si postavi mesto pojma čast v svojo vest pojem — dolžnosti. Sudermann je postavil na oder žive, realne značaje iz gospodske hiše in z dvorišča. Vsi imajo svojo »čast«, a vsak drugačno. V boju teh kontrastov pa stojita kot glavni osebi zastopnika dveh kontrarnih sfer, Robert, sin nizke familije z dvorišča, in Lenora, hči komercialnega svetnika, domišljavega milijonarja. Pridrjuje si obširno poročilo za jutrišnje število — za danes smo morali feljton radi preobilice gradiva izpustiti — konstatujemo le, da se je drama prav dobro igrala ter našla tudi pri našem občinstvu popolno razumevanje. Odlikovali so se g. Deyl v vlogi Roberta Heinekeja, g. rež. Dobrovolny kot Trast, gđc. Rückova kot Lenora, g. Dragutinovič kot komercialski svetnik in g. Danilo. Tudi g. Verovšek, g. Lovšin in g. Boleška so bili na mestu.

— **V varstvo divjadi.** Zima je prinesla mnogo snega in sedaj postanejo srne, zajci in jerebice kaj lahko plen tatinskih lovcev, zlasti tistih, ki love sestradano divjad z zanjkami. Tatinski lovci nosijo ujetu divjad v mesta in v druge kraje ter jo tam skrivaj prodajajo; vse nadzorovanje ne pomaga dosti, ako pravično misleče prebivalstvo samo ne poseže vmes. Kranjsko društvo za varstvo lova prosi torej vse tiste, ki imajo srce za ubogo divjad, naj prodajalce srn, zajcev in jerebic, katere je sedaj prepovedano ubijati oziroma loviti, naznanijo ali odpode zajedno; svari društvo, naj se ne kupuje taka, brez dvoma ukradena divjad.

— **Sneg in burja.** V soboto in včeraj je zapadel sneg, in sicer na Gorenjskem jako visoko. Vlaki so imeli zamude. V Trstu in na Reki je divjala burja. V Trstu je bila strahovita, tako da so morali v luki ustaviti vsa dela. Šest parnikov, ki so hoteli luko zapustiti, se ni moglo ganiti. Parnik »Urania« je bil odtrgan od verige. V mestu je burja podrla mnogo ljudi, nekateri izmed teh so bili ranjeni. V Gvardjeli je burja odnesla streho z neke hiše. Še huje je burja divjala na Reki. V pristanu so morali ustaviti vsa dela, burja pa je s poslopja carinskega urada odtrgala streho. Padajoča streha je nekega kočijaža ubila, nekega pilota pa smrtno nevarno poškodovala.

— **V Ameriko** se je odpeljalo večeraj ponoči mimo Ljubljane 88 hrvaških izseljencev. Med temi so bili tudi trije fantje s Kranjskega, kateri so se hoteli odtegniti vojaški dolžnosti. Te fante je policija ujela.

— **Napad.** Hlapec L. P. na Trnovskem pristanu je večeraj zvečer nameraval s sekiro napasti nekega brivca. Stražnik ga je ustavil, mu odvzel sekiro, njega pa je odpeljal v hladno kamero na rotovžu, da se mu je zavreta kri ohladila.

— **Vesela Ljubljana.** Večeraj zvečer je bilo v Ljubljani oglašanih 25 plesov. Povsod je bilo prav veselo. Pretepa ali kakega izgreda ni bilo nikjer.

— **Najnovejše novice.** Povodom zlate poroke nadvojvode Rainerja, ki se bo vršila prihodnje dni na Dunaju, se delajo velike priprave v dvornih in meščanskih krogih. Meščani 4. okraja postavijo jubilarntoma skupni kip nad novim vodnjakom. — Odklonjena cesarska odlikovanja. Povodom svojega rojstnega dne je podelil nemški cesar veliko redov. Izmed odlikovanih pa je odklonilo redove 27 nižjih uradnikov in učiteljev. Menda bi jim bila boljša plača bolj dobrodošla kakor pa križec. — Ugrabljena deklica za samostan. Krakovsko sodišče je obsodilo dva poljska kmeta, ki sta Židu Schwimmerju izpred oči siloma odvedla 17letno hčerko v samostan, v dvetedenski in mesečni zapor. Prave provzročiteljice in ščualke, ondote nune, seveda ne zadene nobena kazen. — Realcijuristi. Državni tajnik grof Posadowsky je prečital v zadnji seji pruskega drž. zbora naredbo naučnega ministra, vsled katere smejo tudi absolvirani realci študirati pravo, če dokažejo, da znajo slediti prednašanju klasičnih jezikov. — Vojaško skladišče zgorelo. V Kragujevcu je zgorelo dne 1. t. m. veliko vojaško skladišče. Pri tem se je razletelo nad pol milijona patron za puške. — Ropar v uredništvu. V uredništvu »Illustracya Polska« je ulomil fotograf K. Hermes, doma iz Pruske; prebitečega ga hišnika je ropar napadel ter smrtno ranil. — Posojilo mesta Peterburga. Car je dovolil prestolnici, da si najme 30 milijonov rublov posojila za nove mostove, bolnice, šole itd.

* **Senzacionalna obravnava pred dunajskimi porotniki.** Že v soboto je poročal »Slovenski Narod« o obravnavi proti župniku Mitterndorferju, ki je pohotno napadal učiteljico Sch. in učiteljevo ženo, se nedostojno vedel proti šolskim deklicam, porabil zase mnogo cerkvenega denarja, a sme vkljub temu vendar še maševati. »Arbeiter-Zeitung« javlja sedaj, da je poslal temu župniku knezoškofijski ordinarijat v Celovcu pohvalni dekret, linški konsistorij mu pošilja denar za stanovanje ter tudi nekaj mesečne plače, Pijaristi pa mu dajejo vrhu tega na Dunaju še prosto stanovanje.

* **Deficit dvorne opere.** Dunajska dvorna opera ima letos 108.000 K več dohodkov kot lani, a tudi 167.000 K več deficita. Skupni deficit znaša torej lanske svoto in še prirastek 167.000 K. Splošno tožijo vsa ravnanjstva evropskih gledališč, da imajo zadnja leta manjše dohodke. Tudi v Ljubljani in Zagrebu je tako.

Društva.

— **V „začaranem gozdu“.** Našemu splošno priljubljenemu »Slavcu« ni bilo treba letos delati posebne reklame za svojo veliko pustno veselico. S svojimi vsakoletnimi živahnimi in elegantnimi maskaradami se je društvo samo ob sebi priporočilo in proslavilo. V vseh krogih je znano, da ne vlada na nobeni pustni veselici tako splošna animiranost, kakor na »Slavčevic«. Zato pa je bilo tudi zanimanje vsestransko. Kaj takega more privediti le društvo, ki ima v svoji sredini odlične ude s obširnimi umetniškimi okusi. Zelo srečno moramo torej imenovati misel, da nam je ustvaril odbor nekaj po lastni fantaziji, lastnem okusu, ki je bil tudi okus vseh obiskovalcev. Ali si je sploh mogoče misliti lepše dekoracije, kakor nam jo nudi mati narava? Vsi umetniški čopiči bi ne bili mogli pričarati niti sence tega, kar se je pokazalo našim očem v »Nar. domcu«. To je bil pravi pravcati smrekov gozd s svojo omamljivo eterično aromo. Po vejah so posedale nočne ptice, v razvalinah starega gradu pa je plapolal raznobarven ogenj, ki so

ga netile seveda čarovnice. Naenkrat pa se gozd oživi z raznimi potrebnimi in nepotrebnimi gospodnimi prababljaji. Poleg celih ciganskih družb se se podili po gozdu dobrohotni pritlikavci, manj priljubljeni škrti, čarovnice-vede-ževalke. Staroveški gozdni čuvaji so korakali, svesti si svoje oblasti, samozvestno med to pisano družbo, tudi brzi lovec ni manjkal. No, odmakal se ni nihče ne grozečim helebardam prvih, ne lovčevi »hinterladerci«. Izmed zverine omenimo le štiri severne medvede s priganjači. Kurentova — pravzaprav meščanska godba — pa je privzdignila tudi tem okornim kosmatinom pete. Izmed rastlinstva pa nas je najbolj mikala sladka jagoda in vitki bršljan. Vznemirjala sta družbo le — seveda k smehu — tolovaj s svojo gorjačo in s »šnopšlaško« ter fotograf Anglež, ki pa je objektiv v Južni Afriki izgubil. Poleg črnega in dveh čarovnih dominov se je blestela zvezda. Zelo lepe so bile nadalje naslednje maske: skupina piretov, jokejev, kraljica godbe, rdeči domino, rdeči in modri bebe, Faust, Španjolin Španjolka, 2 Poljakinji, 2 Hrvatice, več Belokranjci, Srb in Srbinja, Eskimo, harlekin, belakaj, fantazija itd. Prvo četvorko je plesalo 70 parov, drugo pa celo 120. Med odmori pa je pel v enomer zvonček v puščavi sv. Antona, kajti pust je le še kratek, a srčnih želj pa ima mladi svet še toliko! Moderni ta puščavnik z rudičim nosom je nabiral tudi milodare, le povedati ni hotel ali za poldanski signal na Gradu ali pa za — škofove zavode. To res sijajno prireditev, na katero sme biti društvo »Slavce« ponosno, ker je gotovo najlepša letošnja maskarada je po-častilo več prvih odličnjakov mej temi g. župan Hribar, g. dr. Ivan Tavčar z gospo soprogo, g. c. kr. podpolkovnik Lavrič, g. c. kr. polkovnik Schmitt, g. dr. Majaron itd. ter mnogo častnikov domobranskega in 17. pešpolka. Maskarado je posetilo nad 800 obiskovalcev iz meščanskih krogov, in izražalo odobro laskavo pohvalo za zares čarobno prireditev te jako lepo uspele maskarade.

— **10letnica pevskega društva „Ljubljana“.** Večeraj je bilo deset let, odkar se je ustanovilo pevsko društvo »Ljubljana«. Člani in članice, zlasti pa pevci društva so imeli zategadelj sinoči v restavraciji »Lloyd« prijateljski sestanek. V pozdravnem govoru se je naglašalo, da sta bila v ustanovnem letu g. Jenič predsednik in g. Gutnik podpredsednik. Oficialna jubilejna slavnost se bo vršila tekom polletja. Društvo ima mnogo dobrotnikov, podpornikov, med prvimi kumica krasne društvene zastave, gospa županja Milica Hribarjeva. Društvo vživa vse simpatije občinstva ter je privedilo tekom prvega decenija mnogo koncertov, maskarad, veselic, izletov, podoknic ter je pelo ob raznih pogrebihi. Povsod je nastopalo društvo na čast sebi in slovenski pesmi. V kratkem se ustanovi zopet društveni mešani zbor, kar povzdigne iznova ugled društva. Društveniki so zapeli več zborov ter se prav dobro zabavali.

— **Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi V. redni občni zbor dne 6. februarja 1902. Local: Budjevička pivnica, VIII., Alserstrasse 59. Začetek: ob 1/8. zvečer. Slovanski gostje dobro došli.

Književnost.

— **Mittheilungen des Muscalvereines für Krain.** Ravno izšla prva dva zvezka 15. letnika nemških publikacij kranjskega muzejskega društva nam pričata, da društvo še ni popolnoma zapalo, ampak, da še vedno, čeprav nati-homa, deluje v prosep kranjske zgodovine in kranjskega naravoslovja. Prof. Seidl završuje svojo temeljito in obširno razpravo o klimatologiji kranjske dežele. Začela je izhajati ista 1892. leta in se je vila kakor morska kača v devetih letnikih, narasla je tako v debelo knjigo s 644 stranami. Malokatera dežela se more ponašati s tako znanstveno knjigo. V zadnjem času lahko opazujemo v zgodovinski vednosti velik prevrat. Nauki lipskega profesorja Lamprechta prodirajo vedno v širši svet, njegovi učenci in somišljeniki so se začeli intenzivneje pečati s prej zanemarjeno pravno in narodno gospodarsko zgodovino. Neobhoden pripomoček za boljše spoznavanje teh disciplin je dober zgodovinski atlant. Takega pripomočka pa manjka. Saksonska vlada je zato ustanovila l. 1899 na lipškem vseučilišču zgodovinsko-zemljepisni seminar Thudichun je ravnatelj, da se peča s prireditvijo zgodovinskih kart. V Avstriji ima graški profesor Richter največ zaslug, da je vzbudil širše zanimanje za zgodovinski atlant avstrijskih alpskih dežel. Zato mu je dunajski akademija znanosti poverila l. 1899. uresničenje in izdajo takega dela. Najprvo hoče izdati karto sodnijskih okrožij v začetku 19. stoletja. Tega ogromnega dela pa ne more samo eden dovršiti, ampak potrebuje mnogo sotrudnikov. Zato vabi Mell v članku »Krain und der historische Atlas der österreichischen Alpen-

ländler« vse za kranjsko zgodovino se zanimajoče, da bi podpirali prof. Richterja v njegovem delovanju, mu naznanili popis ozemlja prejšnjih sodnij (taki popisi se dobijo posebno v urbarijih onih posestev, kjer je bil sedež sodnij) in da bi mu posestniki zasebnih arhivov prepustili v svrhu proučavanja dotične arhivalije. Želeli je, da to prošnjo komisije za izdavanje zgodovinskega atlanta podpirajo vsi izobraženci in da Kranjska za drugimi kronovinami ne zaostane. — Le pet Kranjcev je bilo tako srečnih, da je dobilo najvišje vojaško odlikovanje, namreč red Marije Terezije ti so: Vega, Rasp, Novak, Rechbach in Lichtenberg. Fr. Komatar nam opiše v razpravi »Tapferkeitszeugnisse zweier Krainer« po aktih, nabajajočih se v c. kr. vojnem arhivu in v arhivu reda Marije Terezije na Dunaju življenje hrabrega polkovnika domačega 17. pešpolka barona L. Raspa, ki je dobil radi svoje hrabrosti in previdnosti pri obleganju trdnjave Schreidnitz l. 1762. red Marije Terezije. — Dr. Ahn priobčuje »Newe Zeytung«, tiskano pri Juriju Widmanstetterju v Gradcu l. 1593. in namenjeno prostemu ljudstvu, o nekem nenavadnem dogodku v Ljubljani in o prihodu Turkov. — Nazadnje opozarja prof. Pavlin na neko vijolico (viola cornicula L.), nahajajočo se na Begunjščici, katero so doslej našli samo v Pirenejih. — Kakor je razvidno, je vsebina tega anopiča jako mnogovrstna. Društvo pa bo moglo le tedaj še nadalje izdajati svoje publikacije, ako pristopi mnogo članov k temu potrebnemu društvu. V vseh drugih deželah štejejo jednaka društva več članov kakor pri nas, ker je naše občinstvo popolnoma apatično nasproti takim podjetjem. Največ krivo, da društvo ne mora procvitati, je ono, vsakomur znano in kranjskemu domovinoznanstvu ne posebno koristno zavlačevanje reorganizacije deželne muzeje. Že pred davnim časom je sklenil deželni zbor reorganizacijo muzeja, država je podarila v ta namen jako veliko svoto, razen tega imamo pa Slovenci tudi že nekaj mladih moči, ki imajo potrebne državne izpite za muzeje in arhive. Ker le ti radi sedanjega političnega položaja ne dobe v drugih deželah primerne službe, zato je skrb deželne odbora, oziroma dežel. zbora, da skrbi za svoje domačine in ne odlaga nič več tako važne zadeve, kakor je ravno organizacija muzeja. Tudi za znanost je jako neugodno stanje v muzeju. Ko je bil še Dežman kustos, bilo je polno obiskovalcev v muzeju, sedaj je pa vse popolnoma prazno; ne tuji ne domačini ne uporabljajo zbirke. Sedaj ko vse slovensko ljudstvo zahteva slovensko univerzo, sedaj je prva naloga prihodnjega zasedanja deželne zbora, da reši vendar to pereče vprašanje, da res reorganizuje deželni muzej, da zopet odpre ta inštitut splošni uporabi, in to na ta način, da nastavi iz muzejskih strok izprašane domačine, kakor zahteva državna postava, in ne umirovljenih starčkov, in da vse, nekatere v velikem neredu nahajajoče zbirke uredi, kakor je to v drugih enakih inštitutih. Vse drugače je po drugih mestih. Ako je imel kdo priliko, obiskati različne arhive in knjižice, je videl, v kako skrbnih rokah so, koliko žrtuje predstojna oblast za njih uredbo in popolnitev in kako zanimanje in veselje vlada pri vseh, ki uporabljajo dotične zbirke. Posebno ogrska in češka mesta žrtujejo vsako leto mnogo tisočakov za arhive in biblioteke, samo češki deželni arhiv ima vsako leto na razpolago 15.000 K za nakup arhivalij; kako so lepo urejeni arhivi in biblioteke v Lincu, Gradcu, Celovcu, v laških, švicarskih, nemških mestih; samo pri nas menda ne more dežela plačati dveh novih uradnikov, ko ima na razpolago bogati muzejski zaklad in sedaj še državno podporo. — Še na nekaj bi radi pri tej priliki opozorili slavni deželni odbor. Odkar se je preselila licejska knjižnica v muzej, manjka tam bralne sobe, prej smo imeli to veselje, da smo po zimi prezebali v prostorni nezakurjeni sobi, sedaj je pa deželni odbor morebitnim obiskovalcem biblioteke in arhiva še ta užitek vzal, tako da je v sedanjih razmerah vsako znanstveno delovanje v muzeju popolnoma izključeno. Tudi muzejsko društvo se je moralo pri tej priliki izseliti, sedaj nima nobene sobe, da bi shranjevalo svoje knjige, ampak se mora zadovoljiti z malim kotičkom v knjižnici. Ako hoče sedaj kdo kaj delati v muzeju, dobi za plačilo — pljučnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celovec 3. februarja. V Pliberku pri Beljaku se je na vas udril velikan-ski plaz snega. Skoro vsa vas je zasuta, mnogo hiš je uničenih in tudi mnogo ljudi je ponesrečilo. Podrobnih poročil še ni.

Gradec 3. februarja. V Losoncu (Deutsch-Landsberg) na progi Gradec-Köflach je pri nekem tovornem vlaku

eksplozirala kotel lokomotive Strojvodja Wink, sprevoznika Delešina in Schneider ter kurjač Pichler so bili ubiti. Kotel je odletel 300 metrov daleč na vrt Bujattijeve tovarne. Od stroja so ostala samo kolesa.

Dunaj 3. februarja. Jutri se zopet snide poslanska zbornica. Več kakor poldrugi mesec ni bilo seje, a vendar ni nikakega zanimanja. Parlament je še danes popolnoma zapuščen, prav kakor bi počitnice trajale še nekaj tednov.

Dunaj 3. februarja. Policija je aretovala bivšega kondukterja Frauscherja in njegovo ženo. Frauscher je izvršil v soboto roparski umor na 84-letni Tekli Hegerborst.

Berolin 3. februarja. Pruska vlada je katoliški cerkveni občini v Wrzesenu ustavila doseđanje subvencijo letnih 5400 mark, zato pa pošlje dva bataljona nemških vojakov v ta kraj.

Pariz 3. februarja. Prezident Loubet pride 15. junija v Kronstadt, da obišče ruskega carja.

Hag 3. februarja. Angleški poslanik je nizozemsko vlado obvestil, da se Angleška s Krügerjem in Leydsom sploh neče pogajati, ampak da se hoče glede miru dogovarjati le z bur-skimi generali.

Poslano.*

G. Klemenčiču v Trstu.

G. Drogenik in Kristan in drugi, ki so imeli dovolj prilike opazovati vse moje občevanje z Vami, lahko povedo, če sem zagrešila ali provzročila tiste podlosti, katerih me dolžite v svojem »poslanem«. Saj ste jih vendar le Vi storili, pa jih meni očitajte. In iz tistih časov, po katerih se Vam menda zdeha, Vam bom še marsikakšno povabila v spomin. Nerazumljivo mi je, kako se morete sklicevati na svojo ženo, na svetost zakona itd. Saj je vendar Vaša žena še toliko poštena, da se ne bo podpisala pod take nesramnosti, kakršne mečete meni v obraz.

Izjavljam, da vedoma lažete, da na podel in nesramen način, s podlimi in nesramnimi nameni stvari vedoma zavijate, in da Vas bom tožila. Ne postavljajte se v mučniško pozo, ki se Vam tako slabo poda in ne pozivajte se »na sveti zakon in sveti družinski mir«.

Na konci »poslanega« mi stavite 8 vprašanj. Odgovarjam: 1. Vi si domišljate, da Vas preganjajo Kristan, Cotič in dr., ne samo jaz. Ker ne veste, zakaj si to domišljate, je to »Verfolgungswahnsinn«. Dajte se i glede tega zdravniško preiskati. — 2. Mene še nihče ni zapeljal. Mogoče bi si bil Vi želel —? — 3. Za »možaa« ste se mi usiljeval s padanjem na kolena, s fingiranjem opasne bolezni, s pretenjem in z revolverjem itd. Sploh ste le na ta način »možaa« postal. — 4. Vam kot oženjenemu je žal, da sem jaz razdrila tisto »zaroko«? Meni čisto nič, saj vidim, kaj bi bila dobila za »možaa«... — 5. Vam jaz nisem nič dolžna. Kar mi je Vaša žena poslala kot darilo moji hčerki, kakor njena botra h krstu, in kar mi Vi zdaj tako »fino« očitate, vrnem z obrestmi. Gostoljubnosti nisem prosila nikogar in je zlasti pri Vas nisem toliko uživala, da bi se mi mogla očitati. — Vi pa ste meni dolžan, ako ste pošteni in ne lažnjivec in ne podlež in ne nesramnež, da popravite laži in natolcevanja, ki ste jih o meni napočili. — 6. Ako ste z dovoljnim samozatajevanjem branil mojo pisateljsko rutino — Vas jaz zato nisem nikdar prosila. Če to trdite, ste lažnjivec. — 7. Ako pravite o sebi, da ste bil bedak — nimam nič zoper to in Vam 8. zato izjavljam, da mi je do zaničevanja od »možaa«, ki se sam tako kvalificira, prebito malo, in da ne morem braniti, če si ga privoščiti kak »moj trabant«, ne da bi ga jaz naprosila v to. Obširneje pojasnim v posebni brošuri. Vse Vase laži in natolcevanja me ne spravijo iz koncepta. Za slučaj skrajnjega nadaljevanja Vasega obrekovanja mi pride na pomoč Vaša žena in njena pisma.

Praga, dne 30. januarja 1902.

Zofka Kveder.

Poslano.*

Upravi »Slovenke« v Trstu.

Na »Poslano« v »Edinosti« odgovarjam, da sem ono v »Slovenki«, zaradi česar me interperirate, čul iz krogov »Splošnega slov. ženskega društva«. Gdni Zofki sem o tem pravil, seveda nisem tega določno trdil, ampak da sem to čul. Ali je resnično ali ne, to morajo vedeti oni, ki so to prvi govorili. O političnem prepričanju gosp. Klemenčiča, kolikor vem, ni bilo govora.

V Ljubljani, dne 3. februarja 1902.

Dragotin Lončar.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Svilene bluze po 2'35 gld.

in višje — 4 m — kakor tudi „Henneberg-avila“ v črni, beli in pisani barvi od 60 kr. do 14'66 gld. za meter. Vsakomur franco in s plačano carino dostavljeno na dom. Vseori se dopolnjeva takoj. V Švico dvojna poštnina.

G. Henneberg, (k. u. k. Hof.) Zürich.

Gospodu Juliju Schaumann-u
lekarnarju v Stockerau-u.

Da si odpravim pomanjkljivo prebavljenje prosim Vas, pošljite mi 5 skatelj Vaše želodčne soli takoj proti povzetju.

Z veselo poštovanjem

Andrej Flesche.

Dobiva se pri izdelovalcu, Juliju Schaumannu, deželiskem stanovskem lekarnarju v Stockerau-u in v vseh tu in inozemskih lekarnah. Cena skatljice K 150, manj kot 2 skatljici se ne pošiljati. a (2755-1)

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 566-2 m. Srednji zračni tlak 756-9 mm.

Febr.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
1.	9. svečer	738.8	-3.1	sl. jvzhod	sneg	83 mm.
2.	7. jutraj	740.7	-2.5	sr. vzvz.	oblačno	
2.	2. popol.	740.7	-0.6	sl. avzhod	sneg	
3.	9. svečer	741.0	-0.4	sl. svahod	oblačno	
3.	7. jutraj	738.8	0.2	sl. sever	sneg	
3.	2. popol.	736.5	2.6	bresvetr.	dež i sneg	73 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje -23° in -12°, normale: -16° in -15°.

Dunajska borza

dné 3. februvarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	100.05
Skupni državni dolg v srebru	100.90
Avstrijska zlata renta	120.80
Avstrijska krona renta 4%	98.05
Ogrska zlata renta 4%	119.85
Ogrska krona renta 4%	97.05
Avstro-ogrsko bančne delnice	1640.—
Kreditne delnice	683.—
London vista	239.47 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.15
20 mark	23.44
20 frankov	19.04
Italijanski bankovci	93.50
C. kr. cekini	11.31

Tužnim srcem javljamo vsem prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma stara mati in tašča, gospa

Caterina Grando roj. Olivo

danes po noči v starosti 61 let, nagloma in mirno v Gospodu zaspala. Truplo predrage ranjce se bo dne 2. t. m. iz Lesca v Gorico prepeljalo, kjer bo na ondodnem pokopališču v rod- binskem grobu k večnemu počitku polo- ženo. (308)

Sv. maše za dušnice brale se bodo v raznih cerkvah. Blago ranjco priporočamo v prijazen pobožen spomin.

Lesce-Gorica, 1. februvarja 1902.

Umberto Grando, sin. — Vica Brama, hči. — Med. dr. Giuseppe Brama, zet. — Lina Brama, vnu- kinja.

(Mesto posebnih naznanil.)

Gov. kr. avstrijske državne železnice

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des Trbiš. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, des Selthal v Ansoe, Solnograd, des Klein-Reifling v Steyr, v Lino na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, des Selthal v Solnograd, Inomest, des Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiš, Pon- tabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomest, Monakovo, Ljubno, des Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob je- zera, Inomest, Bregenc, Curih, Geneve, Paris, des Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Ma- rijine vane, Heb, Franzova vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipako, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri svečer osebni vlak v Trbiš, Beljak, Franzensfeste, Inomest, Monakovo. (Trst- Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kečevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m svečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiša. Ob 3. uri 25 m jutraj osebni vlak s Du- naj via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzens- feste, Solnograda, Lince, Steyra, Ansoe, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiša. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plana, Prago, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Parisa, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezera, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mo- horja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pon- tabla. — Ob 8. uri 51 m svečer osebni vlak s Du- naj via Amstetten, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kečevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri in 44 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m svečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m svečer, ob 10 uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m svečer in ob 9 uri 55 m svečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Radi takojšnjega odpotovanja se prodaja pri Mariji Peters zelo po ceni:

1 staronemški divan, stoli, 2 počivalnici, (Ruhebetten) in več enakega pohištva, vse novo.

Poišče se v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 7., II. nadstropje. (309)

Za svojo prodajalno z mešanim bla- gom sprejem v manufakturi dobro iz- urjenega

trgovskega pomočnika

ali
prodajalko

potem

blagajničarico

ki je vsaj nekoliko večša komptuarskega dela in

magacinerja

če tudi ni v trgovini izurjen, in sme biti oženjen, (314-1)

Otto Homann v Radovljici.

Kham & Murnik v Ljubljani

prodajata

„Cvekov brinovec“

z zlato znamko.

(269-4)

Najfinejše obleke za dame

iz najmodernejšega blaga, život in krilo s svilo podložen, dobiti je za tretjino prvotne cene v zalogi

„Angleškega skladišča oblek“

na voglu sv. Petra in Resljeve ceste št. 3.

Ravnotam so tudi najnovejše novosti v konfekciji za dame, kakor: spomladanske podvojke in nepremočljivi, gumirani ovratniki za dame, suknjeni paletoti in jopiči.

Po ravno kar sklenjeni inventuri se bodo oddajali zaostanki blaga za zimsko in športne suknje, cele obleke in haveloke zaradi pozne sezone

samo kratek čas

po izvenredno znižanih cenah.

(297-2)

Spoštovanjem **Oroslav Bernatovič.**

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ante Beg.

Išče se

(311-1)

stanovanje

s 4 ali 5 sobami. — Ponudbe pod „F. P. M.“ na upravništvo »Slov. Naroda«.

L. Luserjev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstvo proti kurjlm oče- som, žuljem itd. itd.

Glavna zaloga:

L. Schwenk-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Zahte- Luser-jev obliž
vajte za turiste
po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardetachlagger,
J. Mayr, O. Piccoli. V Kranju:
K. Savnik. (627-29)

Oglas.

Usojam si najuljudneje naznaniti, da so tisti glasovirji ravno došli, katere sem na Dunaju od najizbornejših tvrd izbral:

Friderik Ehrbar

e. in kr. komorni glasovirni tovarnar

Heizmann

in raznih drugih dvrdk, dajem iste, da nasproti stopim vsaki konkurenci, jako po ceni.

S spoštovanjem

Ferd. Dragatin

ubiralec glasovirjev filharmoničnega društva

Florijanske ulice št. 42. (298-2)

Naznanilo.

Na mnogostranska vprašanja, kaj je z gostilno

„pri Gambrinu“
v Židovski stezi št. 2

izjavljam, da sem podpisanec to go- stilno prevzel ter jo

odprem na pepelnično sredo

dné 12. februvarja 1902

in sem vsled tega že izstopil pri tvrdki F. M. Schmitt. (310)

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Kenda.

Kranjsko društvo za lovsko varstvo v Ljubljani.

Razpis premij.

Odbor kranjskega društva za lovsko varstvo je odločil, da se prošnje za pre- mijiranje odličnih izvršil v službi lovskega varstva v letu 1901 sprejemajo od društvenega vodstva do 1. marca t. l. Taka dejanja, kakor zasačenje lovskih tatov, uničenje izvanredno velikega števila škodljive zverjadi itd., naj se kratko in jasno nave- dejo v prošnji, katera mora biti obenem podpisana od prošnjikovega predstojnika.

Odbor kranjskega društva za lovsko varstvo deli premije zlasti takim osebam gozdarske in lovsko-varstvene službe, ki so, kakor tudi njihovi službodajalci, udje našega društva. (314-1)

Odbor kranjskega društva za lovsko varstvo.

Ljubljana, dné 1. februvarja 1902.

!Prvi kranjski konjak iz dolenskih vin!

Odlikovan za svoja vina in konjak pri dunajski jubilejski raz- stavi 1898. leta. (1751-6)

Podpisanec priporoča svojo zalogo pristnega dobro obležanega

konjaka iz dolenskih vin

v steklenicah, nadalje svojo zalogo dobrih, pristnih in starih

dolenskih vin iz američanskih cepljenih in starih trt

Opozarja se na ter pelinkovca. užgani probek

A. I. Wutscher

Brezovica, Št. Jernej, Dolensko.

Dobiva se pri g. J. Praunseiss-u v Ljubljani.

!Brinovec in slivovec v steklenicah!

Američanske trtnice!!!

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.